

Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Markusy
Nr I/4/.2010 z dnia 11 lutego 2010 roku

Plan Odnowy Miejscowości Żurawiec

Przyjęty na zebraniu wiejskim
w dniu 9 lutego 2010 roku

Żurawiec 2010

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI ŻURAWIEC.....	4
2.1. Podstawowe dane	4
2.2. Rys historyczny.....	5
2.3. Układ przestrzenny i zabudowa	7
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI ŻURAWIEC.....	9
3.1. Środowisko i zasoby przyrodnicze	9
3.2. Dziedzictwo kulturowe	9
3.3. Obiekty i tereny	10
3.4. Infrastruktura społeczna i kulturalna	11
3.5. Infrastruktura techniczna	12
3.6. Gospodarka i rolnictwo	13
3.7. Kapitał społeczny i ludzki	14
3.8. Turystyka.....	15
4. ANALIZA SWOT – OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI.....	16
5. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	18
6. ARKUSZ PLANOWANIA.....	19
7. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU	20
8. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM	26

1. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Żurawiec dotyczy lat 2010-2017 i został opracowany przy udziale mieszkańców wsi Żurawiec w oparciu o konsultacje społeczne. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi i tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Na tej podstawie przeprowadzona została analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń. Pozwoliła ona na określenie działań, które będą realizowane w perspektywie najbliższych lat.

Funkcje jakie pełni Żurawiec to przede wszystkim funkcje mieszkalne, usługowe, rolnicze. Pod tym kątem były też ustalane planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną. Ostatecznym celem wszelkich działań jest poprawa standardu życia mieszkańców wsi.

Niniejszy Plan odnowy wskazać ma jakie konkretnie działania muszą być poczynione, aby powyższy cel został osiągnięty. Świadomość jasno sprecyzowanych kierunków rozwoju pobudza aktywność lokalnego środowiska.

Rozwój wsi ma nastąpić poprzez jej odnowę – czyli proces obejmujący bardzo szerokie spektrum działań, wpływających na podwyższenie jakości życia na wsi i umocnienie tożsamości mieszkańców. Siłą odnowy wsi są najważniejsze wartości związane z historią, kulturą, tradycją.

Konieczność dysponowania Planem Odnowy Miejscowości wynika z potrzeby wykorzystania istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków pomocowych i innych funduszy.

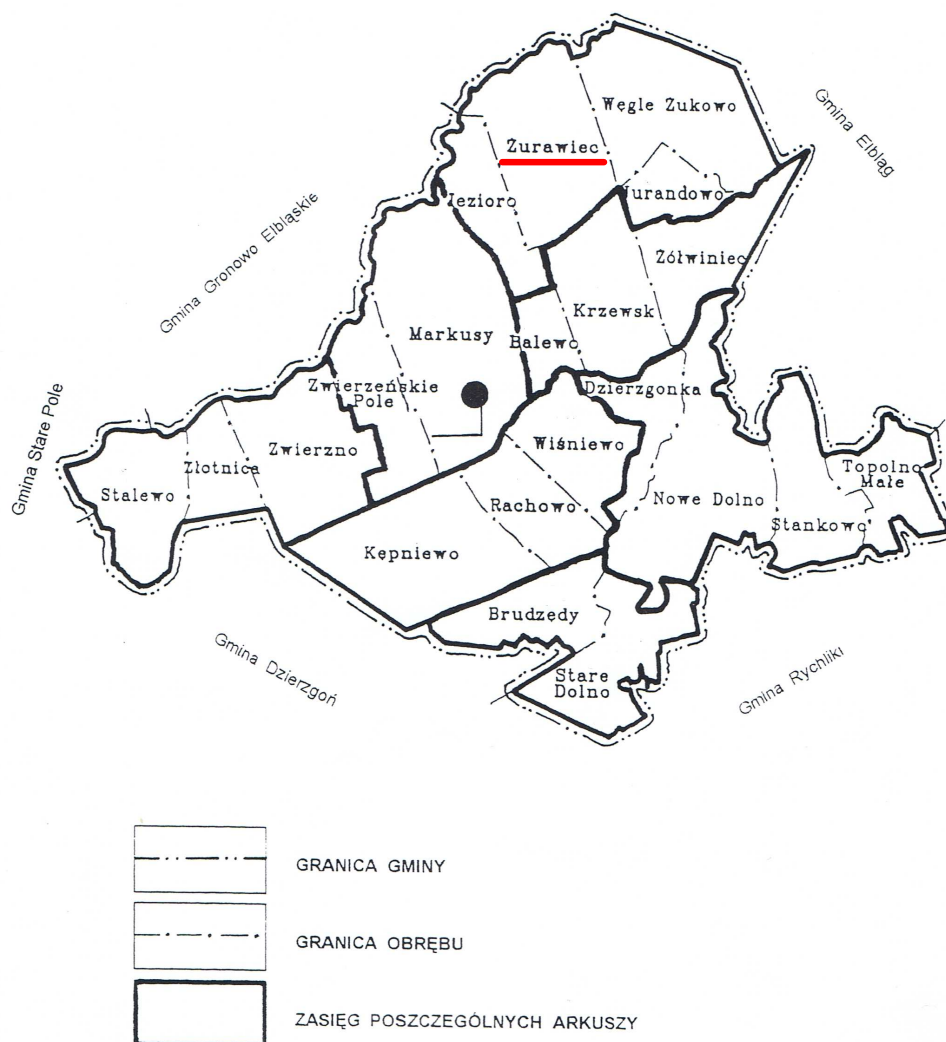
Plan Odnowy Miejscowości Żurawiec ściśle nawiązuje do Strategii Rozwoju Gminy na lata 2000 – 2015, która została zatwierdzona Uchwałą Rady Gminy Markusy Nr X/70/2000 z dnia 30 listopada 2000 roku.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI ŻURAWIEC

2.1. Podstawowe dane

Wieś Żurawiec (do 1945 roku Schwansdorf) położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie elbląskim. Miejscowość znajduje się w północnej części Gminy Markusy i tworzy sołectwo o tej samej nazwie. Żurawiec graniczy z następującymi wsiami na terenie gm. Markusy: Jezioro, Krzewsk, Węgle-Żukowo.

Rys. 1 Mapa Gminy Markusy z lokalizacją wsi Żurawiec.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Markusy

Wieś położona jest około 6 km od Markus w płaskim, podmokłym, bezleśnym terenie. Przez wieś przebiegają drogi powiatowe nr: 1119N, 1124N, 1122N. Powierzchnia sołectwa wynosi 682 ha, co stanowi 6,28 % powierzchni gminy.

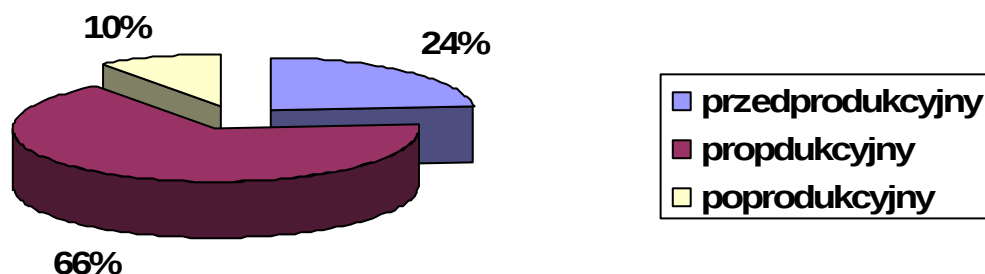
Ogólna liczba mieszkańców na dzień 29.01.2010 roku wynosi 279 osób w tym: kobiet 147 (53 %), mężczyzn 132 (47 %).

Struktura wiekowa mieszkańców przedstawia się następująco :

- ludność w wieku przedprodukcyjnym : 68 osób (24 %)
- ludność w wieku produkcyjnym : 183 osób (66 %)
- ludność w wieku poprodukcyjnym : 28 osoby (10 %)

Powyższa struktura wskazuje na rozwojowy charakter wsi.

Wykres nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców wsi Żurawiec

2.2. Rys historyczny.

Zasiedlenie Żuław od końca XVI wieku osadnikami holenderskimi, menonitami, przyczyniło się do intensywnego osuszania tych terenów i przyspieszenia rozwoju gospodarczego. Pragnąc uniknąć prześladowań religijnych w Niderlandach, a także w północnych Niemczech znaleźli oni na terenie Żuław nową

ojczyznę. Wieś Żurawiec została założona przez osadników około 1631 roku na osuszonych terenach nad jeziorem Družno.

Mennonici byli niezwykle pracowici i wykazali się ogromną zręcznością i kunsztem w osuszaniu bagien. Wyznawali bardzo surowe zasady religijne, jak całkowity zakaz noszenia i używania broni, odmowa służby wojskowej, negacja kary śmierci, zemsty, zakaz sprawowania wysokich urzędów, odrzucenie wszelkich rozrywek. Bardzo rzadko kontaktowali się z otoczeniem spoza gminy.

Intensywna gospodarka osadników ukształtowała obecny krajobraz gminy Markusy i miejscowości Żurawiec z kanałami, wałami, polderami i charakterystycznymi zabudowaniami na terpach (nasypach ziemnych). Gospodarka „olenderska” była prawie całkowicie gospodarką rolną. Na skutek I rozbioru Polski w 1772 roku Żuławy przeszły pod panowanie pruskie.

Obecność mennonitów w Żurawcu zakończyła II wojna światowa. Opuszczając tereny teraźniejszej gm. Markusy, oprócz zadbanych wiosek, pozostawili po sobie wysoki poziom organizacji przestrzennej, charakteryzujący się zorganizowaną ochroną przeciwpowodziową. Pozostałością w Żurawcu po mennonitach są nieliczne domy mieszkalne i zespoły zagrodowe (tzw. holenderskie).

Przed II wojną światową Żurawiec nosił niemiecką nazwę **Schwansdorf**, a w pierwszych latach powojennych był siedzibą pierwszego Urzędu Gminy. W latach 1945 – 1949 nastąpił okres restytucji państwa polskiego. W związku z akcją „Wisła” przybyli na teren gminy Polacy i Ukraińcy. W pierwszych latach po wojnie (1945-1946) miejscowość była zalana wodą. Na polach znajdowały się wodne jeziora, po których pływali mieszkańcy łódkami. Zimą w 1946 roku spod lodu wyłowiono dużą ilość szczupaków, które stanowiły główne menu żywnościowe osadników. Do roku 1950 w miejscowości znajdował się posterunek MO (obecnie budynek ośrodka zdrowia). W latach pięćdziesiątych eksmitowano z zagród osadników Antoniego Skotnickiego i Władysława Jaworskiego, a na bazie ich gospodarstw zorganizowano PGR, którego pierwszym kierownikiem był Jan Marszałkowski z Jurandowa. PGR w roku 1972 został przyłączony do Markus, a ostatnim przewodniczącym był felczer Bolesław Wronkowski. Pod presją władz powstała również spółdzielnia produkcyjna, którą rozwiązano po powrocie do władzy W. Gomułki. W roku 1957 wybudowano 4 – izbową szkołę przy PGR na skrzyżowaniu szos Elbląg – Krzewsk i Żukowo- Stare Pole, a w latach 1960-1970 wybudowano remizę strażacką z biblioteką, dom agromeliorantów, agronomówkę. W roku 1977 wybudowano wodociąg, do którego

stopniowo dołączono miejscowości Krzewsk, Żółwiniec, Jezioro, Markusy. Część dobrze prosperujących gospodarstw w latach 70 i 80 została przekazana na rzecz Skarbu Państwa lub sprzedana na powiększenie istniejących gospodarstw rolnych w zamian za zaopatrzenie emerytalno – rentowe. Tym samym utracona częściowo została tożsamość lokalna i integracja społeczna.

2.2. Układ przestrzenny i zabudowa.

Układ przestrzenny wsi Żurawiec to rządówka bagienna na terpach. Przez wieś przechodzą trzy drogi powiatowe i szereg dróg gminnych. Zabudowa wsi rozlokowana jest wzdłuż dróg. Liczba budynków mieszkalnych w Żurawcu wynosi 46. Na obszarze całej wsi wraz z rozłogiem pól łąkowo-kolonijnym i blokowym oraz siecią kanałów, terpami obowiązuje strefa „B” ochrony konserwatorskiej.

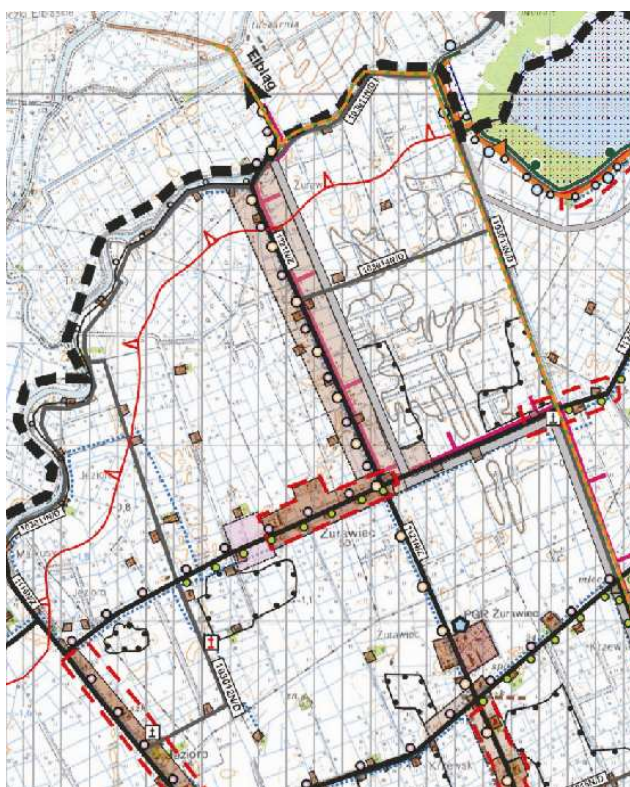
Na terenie wsi występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna rozproszona, sporadycznie występują budynki mieszkalne wielorodzinne. Zdecydowana większość budynków pochodzi z okresu przedwojennego. Część posesji jest zaniedbana, a znajdujące się w nich obiekty wymagają remontu. Do dnia dzisiejszego przetrwały nielicznie zachowane układy dawnych zagród holenderskich. Występują tu zagrody holenderskie jednobudynkowe w typie wzdłużnym charakterystyczne dla mennonitów (dawnych osadników). Poruszając się po wsi można zauważyć, iż pojawia się tu współczesna zabudowa bez jakiegokolwiek związku stylistycznego z dawną architekturą, a nawet wznoszona poza terpem.

Rys. 2. Historyczna mapa Żurawca

Źródło: <http://holand.org.pl/>

Rys. 3. Aktualna mapa Żurawca – kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Markusy

Źródło: *Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Markusy*

Jak widać na powyższych mapach układ przestrzenny Żurawca nie ulega znacznym zmianom.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI ŻURAWIEC.

3.1. Środowisko i zasoby przyrodnicze.

Współczesna flora Żurawca jest wynikiem wielowiekowej intensywnej penetracji gospodarczej człowieka. Roślinność tworzą przede wszystkim łąki i pastwiska oraz zadrzewienia śródpolne i przydrożne, głównie wzdłuż rowów melioracyjnych i dróg.

Na terenie gminy Markusy w odległości kilku kilometrów od Żurawca znajduje się Rezerwat Przyrody „Jezioro Družno”. Bliskość jeziora jest niewątpliwym atutem miejscowości ponieważ tereny rezerwatu należą do obszaru specjalnej ochrony ptaków Jezioro Družno, na którym stwierdzono 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 6 gatunków Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % krajowej populacji zielonki, rybitwy czarnej, rybitwy rzecznej i podróżniczka, a rybitwa białowąsa gniazduje tu w liczbie stanowiącej 20% populacji krajowej. W okresie wędrówek licznie gromadzą się tu gęsi zbożowe i białe czelne, krzyżówki, krakwy, świstuny, cyraneczki, płaskonosy, czarnice, gągoły, łyski, kormorany oraz inne ptaki.

Pomimo nieuporządkowanej gospodarki ściekowej stan środowiska naturalnego jest dobry. Występuje niewielkie zanieczyszczenie powietrza w wyniku spalania węgla i drewna w gospodarstwach domowych. Na terenie miejscowości nie ma uciążliwego przemysłu.

3.2. Dziedzictwo kulturowe.

Na szczególną uwagę zasługuje krajobraz kulturowy wsi, który tworzą usytuowane na terпах, na ogół szczytowo zagrody holenderskie w typie wzdłużnym. Obecnie powoli znikają typowe zagrody holenderskie, z których najdłużej zachowały się budynki mieszkalne. Dobrze czytelny jest rozłóg pól, po wsch. i zach. stronie dróg, sieć kanałów i rowów melioracyjnych. Zachowana nielicznie stara zieleń przydomowa, zieleń przydrożna wycięta, występują szpalery wierzb obsadzających rowy melioracyjne. Na obrzeżach sołectwa znajduje się silnie zdewastowany z zachowaną szczątkową zielenią obwiednią, słupami bramy oraz resztkami

połamanych nagrobków cmentarz mennonicki, który wpisany jest do rejestru zabytków.

Fot. 1. Cmentarz mennonicki w Żurawcu

Źródło: archiwum Urzędu Gminy w Markusach.

3.3. Obiekty i tereny.

Charakterystycznym obiektem w Żurawcu jest tor do miniżuźla, na którym trenują dzieci należące do Klubu Speedway Team-Wika.

Fot. 2. Tor miniżuźla.

Źródło: <http://www.speedwaywika.pl/>

3.4. Infrastruktura społeczna i kulturalna.

Obecnie wieś posiada jednostkę OSP ze świetlicą wiejską z zapleczem kuchennym (świetlica wymaga remontu i nowego wyposażenia), gdzie odbywają się różne uroczystości oraz spotkania wiejskie. W budynku świetlicy wiejskiej funkcjonuje od dnia 22 kwietnia 2008 r. „Centrum Kształcenia” wyposażone w nowoczesny sprzęt komputerowy z dostępem do bezpłatnego Internetu.

Żurawiec należy do miejscowości, w których znajduje się 1 z dwóch filii Biblioteki Publicznej Gminy Markusy, posiadająca kawiarenkę internetową. W bibliotece skupiają się dzieci i młodzież aby rozwijać swoje zainteresowania. W ciągu roku odbywają się różnego rodzaju imprezy, a w okresie ferii zimowych organizowane są zimowiska.

Na terenie sołectwa znajduje się Szkoła Podstawowa do której uczęszcza 186 dzieci, pracuje 19 nauczycieli. W 2004 roku oddano do użytku kotłownię ekologiczną, która ogrzewa dwa budynki szkolne. Szkoła stanowi bazę oświatowo-sportową Żurawca i okolicznych miejscowości, jest dobrze wyposażona i posiada dobre warunki do nauczania dzieci. Poprawy wymaga jednak zaplecze sportowe. Na dzień dzisiejszy przy szkole nie ma profesjonalnych boisk oraz sali gimnastycznej zaspokajających potrzeby lokalnej społeczności. Dlatego bardzo ważne dla poprawy bazy sportowej miejscowości jest wybudowanie przy szkole kompleksu boisk sportowych w ramach Programu „Moje Boisko - Orlik 2012”.

Fot. 3. Budynek Szkoły podstawowej w Żurawcu

Źródło: archiwum Szkoły Podstawowej w Żurawcu.

Lokalna społeczność może korzystać z usług medycznych świadczonych, od poniedziałku do piątku, w Ośrodku Zdrowia w Markusach. Po za powyższym trzy razy w tygodniu lekarz pierwszego kontaktu świadczy usługi w punkcie lekarskim w Żurawcu.

3.5. Infrastruktura techniczna.

Przez wieś przebiegają drogi powiatowe oraz liczne drogi gminne, które są w złym stanie i wymagają ciągłych napraw nawierzchni. Miejscowość Żurawiec w pasach dróg nie posiada chodników, po których mogliby się poruszać piesi oraz rozbudowy wymaga oświetlenie uliczne. Brak odpowiedniego oświetlenia ulicznego jest bardzo uciążliwy i niebezpieczny dla mieszkańców poruszających się poboczem (w nocy piesi są niewidoczni dla poruszających się po drogach powiatowych pojazdów) oraz utrudniony jest nocą dojazd karetek pogotowia ratowniczego do chorych. Wykonanie oświetlenia ulicznego oraz chodników na terenie całej miejscowości jest niezbędne do poprawienia jakości życia mieszkańców wsi, co wpłynie na zatrzymanie mieszkańców w miejscowości. Poprawa infrastruktury technicznej wpłynie także pozytywnie na wizerunek wsi oraz poprawę bezpieczeństwa, co zachęci turystów do zwiedzania i dłuższych pobytów w miejscowości.

Niewątpliwym problemem Żurawca jest zaniedbany system melioracji. W ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej mieszkańcy wsi planują przystąpić do kompleksowej melioracji gruntów. Na terenie wsi (podobnie jak w całej gminie) brak jest przewodowej sieci gazowej, mieszkańcy korzystają z gazu „butlowego”. Wszystkie nieruchomości znajdujące się na terenie wsi podłączone są do sieci wodociągowej. Przy dużym stopniu zwodociągowania problemem jest brak kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni, czy też gospodarka gnojowicą i obornikiem. W ostatnich latach kilku rolników wybudowało zbiorniki na gnojówkę i płyty obornikowe w ramach funduszu pomocowego – ochrona środowiska na obszarach wiejskich. Reszta gospodarstw posiada poniemieckie zbiorniki, bardzo często nieszczelne powodujące narastające zagrożenie dla środowiska.

Dobrze rozwiązana jest gospodarka odpadami stałymi, które gromadzone są w pojemnikach i okresowo wywożone są na wysypisko śmieci w Elblągu przez Firmę

„Cleaner”. W lipcu 2009 r. Gmina Markusy zawarła umowę z w/w firmą na wywóz selektywnej zbiórki odpadów stałych (szkło, plastik).

Wieś jest przyłączona do sieci telefonicznej. W miejscowości nie ma problemu z dostępem do Internetu, mieszkańcy mają dostęp do bezpłatnego Internetu w filii biblioteki publicznej oraz w „Centrum Kształcenia”.

Potrzeby komunikacyjne lokalnej społeczności w całości zaspokaja PKS Elbląg sp. z o.o. Stwierdzić jednak należy, że likwidacja niektórych kursów autobusów spowodowała utrudnienia komunikacyjne, szczególnie w dojazdach do Elbląga. Występuje zjawisko stopniowej likwidacji kursów autobusowych i ich ograniczania do dni roboczych, co daje się odczuć w dni wolne od pracy.

3.6. Gospodarka i rolnictwo.

W systemie osadniczym wieś Żurawiec stanowi ośrodek wspomagający gminny ośrodek usługowy jakim jest wieś Markusy. Pełni on funkcję rolniczą, usługową i mieszkaniową. Większość mieszkańców wsi Żurawiec utrzymuje się z rolnictwa oraz działalności gospodarczej, rent, emerytur, pomocy społecznej oraz pracy w pobliskim Elblągu.

Na terenie Żurawca znajduje się spółka cywilna zajmująca się produkcją mebli oraz 12 podmiotów działalności gospodarczej (świadczące usługi z zakresu: sklep spożywczo – przemysłowy, sklep przemysłowy, mechanika pojazdowa, usługi budowlane, zakład produkcji mebli, rzeźnia, sprzedaż części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, działalność usługowa wspomagająca działalność rolniczą, praktyka pielęgniarstwa i położnych oraz inne usługi z zakresu budownictwa, transportu drogowego, naprawy maszyn, sprzedaży hurtowej zbóż i pasz dla zwierząt).

Gospodarstwa rolne zajmują powierzchnię 450 ha, co stanowi 66 % powierzchni sołectwa. Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi 42 w tym 4 to gospodarstwa powyżej 20 ha. Z wymienionej liczby 42 gospodarstw rolnych, 38 to gospodarstwa rolników miejscowych. Głównym przedmiotem działalności gospodarstw jest produkcja mleka, ze względu na podmokłe grunty, które w większości nie nadają się do produkcji zboża i roślin okopowych. Zboża i ziemniaki produkowane są przede wszystkim na własny użytek.

Struktura własnościowa gruntów w obrębie sołectwa przedstawia się następująco :

- grunty prywatne : 400 ha
- Gmina Markusy : 26 ha, w tym :
 - a) drogi : 12 ha

Pozostałe grunty należą do innych osób prawnych oraz Skarbu Państwa.

Użytki rolne zajmują powierzchnię 350 ha, z czego 220 ha to gruntu orne, a 130 ha to łąki i pastwiska. Pod względem bonitacji gleb przeważają gleby klasy III, IV sporadycznie występują gleby klasy II. Bardzo zaniedbany system melioracyjny, w zakresie melioracji szczegółowych, ogranicza możliwości produkcji rolnej.

Na terenie wsi, mimo istnienia 12 podmiotów gospodarczych oraz możliwości prowadzenia gospodarstw rolnych, istnieje zjawisko bezrobocia. Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotni na dzień 28.10.2009 r. wynosiła 14 osób (9 kobiet, 5 mężczyzn).

3.7. Kapitał społeczny i ludzki

Na poziomie wsi funkcjonuje rada sołecka, aktywnie działający sołtys i radny gminy, którym są zgłaszane problemy dotyczące wsi. Postulaty i uwagi dotyczące sołectwa zgłaszane są także na zebraniach wiejskich. W miejscowości bardzo prężnie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna. Strażacy należący do tej jednostki są zawsze chętni do działania na rzecz swojej miejscowości. W latach siedemdziesiątych wraz z mieszkańcami „własnymi rękami” przebudowali świetlicę oraz ogrodzili plac wokół remizy OSP. Co roku w świetlicy organizowane są uroczyste obchody dnia kobiet, święto strażaka, oraz inne uroczystości, w których organizację włączają się mieszkańcy wsi. W życie kulturalne miejscowości bardzo aktywnie angażuje się Pani Danuta Jadańska –bibliotekarka Filii w Żurawcu Biblioteki Publicznej Gminy Markusy, a także dyrektor i nauczyciele ze Szkoły Podstawowej w Żurawcu.

3.8. Turystyka

Przez obszar gminy oraz obręb Żurawiec przebiega trasa pieszo – rowerowa o znaczeniu międzyregionalnym tzw. „Szlak Mennonitów” o łącznej długości 63 km. Drogą powiatową nr 1121 N przez Żurawiec przebiega też międzynarodowy szlak rowerowy R-1.

Żurawiec nie posiada zaplecza turystycznego. Turyści odwiedzający miejscowość muszą korzystać z zaplecza znajdującego się w sąsiedniej miejscowości Krzewsk, w której istnieje gospodarstwo agroturystyczne oraz gospodarstwo szkoleniowo - turystyczne. Obecnie potencjał turystyczny Żurawca jak i gminy Markusy nie jest w pełni wykorzystywany z powodu braku funkcjonujących produktów turystycznych.

4. ANALIZA SWOT – OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Silne strony:

- brak uciążliwego przemysłu,
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa,
- dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna,
- właściwa sieć drogowa,
- właściwa gospodarka odpadami stałymi,
- duży odsetek dzieci i młodzieży,
- dobra współpraca z władzami gminnymi,
- środowisko naturalne, walory przyrodnicze i kulturowe,
- szlak międzynarodowy R-1,
- położenie w pobliżu rezerwatu przyrody „Jezioro Družno”,
- bezpłatny dostęp do Internetu w Centrum Kształcenia i w bibliotece.

Słabe strony:

- brak oświetlenia ulicznego
- zaniedbany system melioracji,
- zagrożenie powodziowe,
- nierozwiązana gospodarka ściekowa,
- brak gazu przewodowego,
- zły stan nawierzchni dróg i brak chodników dla pieszych,
- brak zaplecza turystycznego i niewystarczająca baza sportowa,
- słaba komunikacja PKS,
- duża odległość od powiatu i województwa,

Szanse :

- możliwość pozyskania środków z funduszy strukturalnych na odnowę sołectwa oraz rozwój zaplecza turystycznego,
- wspieranie przez samorząd inicjatyw lokalnych (pomoc finansowa i doradcza Urzędu Gminy w Markusach),

- wyremontowany i wyposażony budynek świetlicy wiejskiej – baza kulturalna miejscowości,
- sprzyjająca polityka regionalna - kierowana do rozwoju obszarów wiejskich
- szkolenia jako szansa na podnoszenie kwalifikacji i aktywności społeczeństwa,
- podjęcie uchwały przez Radę Gminy w sprawie utworzenia funduszu sołeckiego,
- zainteresowanie miejscowością Żurawiec i gminą Markusy turystów z zachodu Europy szukających swoich korzeni,
- moda na ekologię i ochronę przyrody.

Zagrożenia:

- trudny dostęp i brak doświadczenia w pozyskiwaniu środków pomocowych,
- słaba sytuacja ekonomiczna rolników,
- odpływ młodych ludzi do miasta i za granicę,
- patologie społeczne,
- zanikanie tradycji regionalnych.

Wnioski z analizy SWOT:

Z przeprowadzonej analizy wynika, że obecnie standard życia mieszkańców jest niski, szczególnie pod względem kulturalnym i infrastrukturalnym. Poprawa tego stanu będzie możliwa między innymi poprzez: remont, modernizację oraz wyposażenie świetlicy wiejskiej, utworzenie kompleksu boisk sportowych. Poprawa infrastruktury społeczno-kulturalnej i sportowej pobudzi aktywność mieszkańców oraz przyczyni się do integracji społeczności lokalnej. Sytuację wsi poprawi też rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego, niezbędna naprawa nawierzchni dróg, budowa chodników. Inwestycje w infrastrukturę nie tylko poprawią jakość życia mieszkańców, ale pozwolą także na rozwój turystyki i agroturystyki, jak i poprawią estetykę wsi.

Aktywność władz gminy, a nade wszystko mieszkańców wsi oraz wzrost zainteresowania szkoleniami i nauką posłuży do rozwoju Żurawca, a tym samym do poprawy jakości życia w miejscowości.

5. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Wizja: „Żurawiec atrakcyjnym miejscem zamieszkania poprzez aktywne włączenie się mieszkańców w rozwiązywanie problemów oraz tworzenie warunków dla rozwoju”

Mieszkańcy chcą aby rozwój miejscowości zmierzał w kierunku urzeczywistnienia wyżej wymienionej wizji. Z uwagi na fakt, że pełni ona między innymi funkcję mieszkalną i usługową to turystyka i agroturystyka jest szansą dla miejscowości i jej mieszkańców, ustalono niżej wymienione kierunki rozwoju, które mają się przyczynić do zrealizowania wizji.

Kierunki rozwoju wsi :

- rozwój infrastruktury społeczno- kulturalnej i technicznej
- uatrakcyjnienie warunków życia, w tym spędzania wolnego czasu,
- promocja wsi i rozwój turystyki,
- integracja mieszkańców i zwiększenie aktywności społeczności lokalnej,
- ścisła współpraca władz lokalnych z mieszkańcami.

6. ARKUSZ PLANOWANIA

Wizja rozwoju: „Żurawiec atrakcyjnym miejscem zamieszkania poprzez aktywne włączenie się mieszkańców w rozwiązywanie problemów oraz tworzenie warunków dla rozwoju”	
Priorytet 1: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I BEZPIECZEŃSTWO	
Cel 1 Wzrost bezpieczeństwa na wsi i modernizacja infrastruktury technicznej	
Projekty: 1. Rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego w Żurawcu. 2. Budowa chodników wraz z parkingiem w miejscowości Żurawiec 3. Poprawa nawierzchni dróg gminnych	
Priorytet 2: ATRAKCYJNOŚĆ I KULTURA ZAMIESZKANIA	
Cel 1 Wzrost atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej.	Cel 2 Wzmocnienie i rozwój integracji społeczności lokalnej
Projekty: 1. Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012. 2. Wykonanie instalacji CO w budynku świetlicy wiejskiej, remizy i biblioteki w Żurawcu. 3. Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Żurawcu. 4. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Żurawcu	Projekty: 1. Organizowanie spotkań i szkoleń dla społeczności lokalnej. 2. Organizowanie zajęć dla społeczności lokalnej na bazie świetlicy i posiadanego wyposażenia, umożliwiających zagospodarowanie wolnego czasu.
Priorytet 3: TURYSTYKA I DZIEDZICTWO KULTUROWE	
Cel 1 Wsparcie i rozwoju turystyki oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego	
Projekty: 1. Organizowanie imprez sportowych, kulturalnych opartych na lokalnej tradycji. 2. Uporządkowanie cmentarza mennonickiego. 3. Postawienie tablicy informacyjnej.	

7. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU

HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU					
Priorytet, cel, projekt	Termin realizacji		Koszt w PLN	Źródła finansowania	Charakterystyka projektu i jego przeznaczenie
	Rozpoczęcie	Zakończenie			
Priorytet 1					
INFRASTRUKTÓRA TECHNICZNA I BEZPIECZEŃSTWO					
Cel 1					
Wzrost bezpieczeństwa na wsi i modernizacja infrastruktury technicznej					
Projekt 1 Rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego w Żurawcu	2011	2011	40000	- Budżet gminy: 40000	Projekt swym zakresem obejmuje rozbudowę oświetlenia ulicznego w miejscowości Żurawiec, gm. Markusy. Realizacja projektu poprawi wizerunek wsi, jakość życia mieszkańców oraz bezpieczeństwo.
Projekt 2 Budowa chodników wraz z parkingiem w miejscowości Żurawiec	2014	2014	210000	- program pomocowy: 129098 - budżet gminy: 80902	W ramach projektu planuje się budowę chodnika w centrum wsi oraz parkingu przy ośrodku zdrowia. Projekt poprawi podstawową infrastrukturę oraz wizerunek wsi. Zwiększy bezpieczeństwo na drogach zarówno mieszkańców jak i turystów.
Projekt 3 Poprawa nawierzchni dróg gminnych	2017	2017	50.000	- budżet gminy 50.000	Projekt poprawi podstawową infrastrukturę oraz wizerunek wsi. Zwiększy bezpieczeństwo na drogach zarówno mieszkańców jak i turystów.

Priorytet 2 ATRAKCYJNOŚĆ I KULTURA ZAMIESZKANIA					
Cel 1 Wzrost atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej.					
Projekt 1 Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”	2010	2010	1318950	- budżet gminy: 385950 - PROW 2007-2013: 500000 - środki województwa: 100000 - dotacja z budżetu państwa: 333000	Przedmiotem inwestycji jest budowa kompleksu boisk sportowych Orlik 2012 – boiska do piłki nożnej, boiska wielofunkcyjnego (do piłki koszykowej, do piłki siatkowej, tenisa, piłki ręcznej) oraz modułowego pawilonu zaplecza boisk budynku na działce nr 41/13 i 41/14 położonych w Żurawcu przy Szkole Podstawowej. Szczegółowy opis inwestycji znajduje się na stronie nr 24.
Projekt 2 Wykonanie instalacji CO w budynku świetlicy wiejskiej, remizy i biblioteki w Żurawcu.	2010	2010	60000	- budżet gminy: 60000	Projekt obejmuje wykonanie instalacji CO w budynku świetlicy wiejskiej, remizy i biblioteki w Żurawcu. Projekt będzie służył do zwiększenia atrakcyjności w/w miejsc. Obecnie budynek jest niedograny (posiada stare piece kaflowe, które wymagają rozbioru).
Projekt 3 Remont, modernizacja oraz wyposażenie świetlicy wiejskiej w Żurawcu.	2012	2012	335000	- PROW 2007-2013: 200 000 - budżet gminy: 135000	Projekt obejmuje remont i modernizację świetlicy wiejskiej oraz jej wyposażenie. Realizacja projektu zaspokoi potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców, a także poprawi wizerunek miejscowości Żurawiec, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej wsi. Projekt będzie służyć przede wszystkim do integracji mieszkańców i zwiększenia ich aktywności społecznej.

Projekt 4 Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Żurawcu	2015	2015	3000000	- budżet gminy: 1000000 - program pomocowy: 2000000	W ramach inwestycji zostanie wybudowana profesjonalna sala gimnastyczna, z której będą korzystać dzieci uczęszczające do Szkoły Podstawowej w Żurawcu oraz lokalna społeczność. Projekt będzie służyć przede wszystkim do integracji mieszkańców i zwiększenia ich aktywności fizycznej.
Cel 2 Wzmocnienie i rozwój integracji społeczności lokalnej.					
Projekt 1 Organizowanie spotkań i szkoleń dla społeczności lokalnej (w tym od 2012 r. po wykonaniu remontu i modernizacji świetlicy organizowanie szkoleń i pogadań propagujących zdrowy styl życia oraz pokazów z zakresu odżywiania i przygotowywania potraw)	Od 2010	Działanie ciągle w czasie realizacji POM.	Eksploatacja świetlicy	Koszty związane z eksploatacją świetlicy pokrywa Urząd Gminy. Ewentualne pozostałe koszty pokryją instytucje organizujące szkolenia oraz uczestnicy szkoleń.	Organizacja spotkań, szkoleń, pogadań podniesie poziom wiedzy, umiejętności i świadomości mieszkańców wsi oraz pozytywnie wpłynie na integrację mieszkańców i zwiększenie aktywności społecznej.
Projekt 2 Organizowanie zajęć dla społeczności lokalnej na bazie świetlicy i posiadanego wyposażenia umożliwiających zagospodarowanie wolnego czasu.	Od 2013	Działanie ciągle po wykonaniu remontu świetlicy	Eksploatacja świetlicy	Koszty związane z eksploatacją świetlicy ponosi Urząd Gminy	Wspólne zajęcia integrują mieszkańców oraz pozwolą na aktywne zagospodarowanie wolnego czasu.
Priorytet 3 TURYSTYKA I DZIEDZICTWO KULTUROWE					
Cel 1 Wsparcie i rozwój turystyki oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego					
Projekt 1 Organizowanie imprez sportowych, kulturalnych opartych na lokalnej tradycji	Od 2010 rok	Zadanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania POM Żurawiec	Eksploatacja świetlicy	Koszty związane z eksploatacją świetlicy ponosi Urząd Gminy, pozostałe ewentualne koszty mieszkańcy i OSP w Żurawcu i biblioteka	Wspólne spotkania, imprezy integrują mieszkańców, pobudzą ich do wspólnego działania na rzecz ogółu społeczeństwa. Dzięki imprezom będzie promowana miejscowość oraz lokalna tradycja i zwyczaje wśród turystów odwiedzających tereny gm. Markusy.

Projekt 2 Uporządkowanie cmentarza mennonickiego	2010	2010	Bez kosztowo	- mieszkańcy: robocizna i sprzęt	W ramach projektu mieszkańcy uporządkują teren cmentarza mennonickiego (wykarczowanie krzaków, wykoszenie zielska). Uporządkowany cmentarz będzie atrakcją turystyczną.
Projekt 3 Postawienie tablicy informacyjnej	2010	2010	10000	- budżet gminy: 10000	W ramach projektu zostanie postawiona tablica informacyjna zawierająca mapę gminy Markusy z zaznaczonymi atrakcjami turystycznymi. Tablica będzie promowała Gminę Markusy oraz miejscowość Żurawiec.

Szczegółowa charakterystyka i przeznaczenie projektu
Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu
„Moje Boisko – Orlik 2012”

W trakcie konsultacji z mieszkańcami miejscowości Żurawiec zdefiniowany został konkretny, priorytetowy projekt zmierzający do poprawy jakości życia mieszkańców oraz sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych. Projekt ten to *Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”*.

Przedmiotem inwestycji jest budowa kompleksu boisk sportowych Orlik 2012 – boiska do piłki nożnej, boiska wielofunkcyjnego (do piłki koszykowej, do piłki siatkowej, tenisa, piłki ręcznej) oraz modułowego pawilonu zaplecza boisk budynku na działce nr 41/13 i 41/14 położonych w Żurawcu przy Szkole Podstawowej.

Pod budowę przedmiotowego kompleksu boisk sportowych Orlik 2012 wykorzystana zostanie część terenu działek nr 41/13 i 41/14. Kompleks boisk sportowych zlokalizowany będzie w północno – wschodniej części działek, w miejscu istniejącego boiska gruntowego i na terenach porośniętych trawą.

Inwestycja obejmuje budowę:

- boiska do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej,
- boiska do piłki koszykowej połączonego z boiskiem do piłki siatkowej o nawierzchni poliuretanowej,
- pawilonu zaplecza boisk,
- ciągu komunikacyjnego,
- wykonanie placu zabaw,
- oświetlenia boisk z naświetlaczami i instalacją odgromową,
- ogrodzenia terenu z bramą wjazdową i furtkami wejściowymi,
- odwodnienia terenu boisk,
- przyłącza kanalizacji sanitarnej do pawilonu,
- przyłącza wodociągowego do pawilonu,
- przyłącza elektroenergetycznego do pawilonu i oświetlenia boisk,
- kanalizacji deszczowej (drenaż pod płytami boiska).

Powstały obiekt, będzie pierwszym obiektem dającym możliwość uprawiania różnych dyscyplin sportowych, przez wszystkie grupy wiekowe społeczności lokalnej. Niniejszy kompleks boisk stanie się odpowiednim miejscem do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz do aktywnego uprawiania sportu przez wszystkich mieszkańców. Zwiększy się możliwość integracji społeczeństwa lokalnego, m. in. poprzez organizowanie sezonowych zawodów sportowych oraz spotkań rekreacyjno-sportowych. Dzięki wielofunkcyjności obiektu umożliwi ona zorganizowanie, w tym samym czasie różnych zawodów sportowych. Z obiektu sportowego będą korzystały także dzieci z pobliskiej Szkoły Podstawowej w ramach zajęć z wychowania fizycznego oraz w ramach integracji lokalnej, regionalnej i krajowej pozostałe szkoły z terenu gminy, które będą mogły organizować imprezy sportowe dla zintegrowania dzieci i młodzieży szkolnej bez względu na grupy wiekowe.

Wyżej opisana inwestycja wpłynie pozytywnie na wizerunek i estetykę miejscowości oraz atrakcyjność zamieszkania poprzez poprawę jakości życia i integrację społeczności lokalnej. Kompleks boisk zostanie udostępniony społeczeństwu dając możliwość aktywnego uprawiania sportu pod okiem profesjonalnego animatora. Będzie bezpieczny, ogólnodostępny i nieodpłatny.

8. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

Zarządzaniem Planem Odnowy Wsi Żurawiec zajmuje się Zespół w składzie:

1. Hyla Janina
2. Gutowska Maria
3. Kuban Agnieszka
4. Animucka Bożena
5. Zaskalski Zbigniew
6. Kolasiński Janusz

Koordynatorem Projektów z ramienia Urzędu Gminy w Markusach będzie Pan Jerzy Dobrzański – Zastępca Wójta Gminy Markusy, a do współpracy zostaną włączeni wszyscy mieszkańcy.